

Bachelor of Arts (B.A.) First Semester Examination

MARATHI

(Compulsory)

(Other Language)

वेळ : तीन तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :— (1) पाचही प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.

(2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. संस्कृती म्हणजे काय ? या संदर्भात साने गुरूजी यांनी कोणते विचार व्यक्त केले आहेत. 16

किंवा

रामचंद्रपंत अमात्यांनी राजाराम महाराजांच्या पराक्रमाचे वर्णन कसे केले आहे ?

2. संत ज्ञानेश्वराच्या अभंगाचा आशय स्पष्ट करा. 16

किंवा

‘हंस-नल संवाद’ या कवितेचे रसग्रहण करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी सुमारे शंभर शब्दात लिहा : 16

गट ‘अ’

(क) ‘भक्ताभेटी’ या लिळेचा आशय स्पष्ट करा.

(ख) लक्ष्मीबाईंना त्यांचे पती कशा प्रकारे मदत करीत असत ?

(ग) ‘स्फूर्ति’ या कवितेचा आशय थोडक्यात लिहा.

(घ) ‘खेड्यातील रात्र’ या कवितेत उदासीनतेचे वर्णन कसे दिसून येते.

किंवा

गट ‘ब’

(च) पाण्याच्या सोयीसंबंधी फुल्यांनी कोणते विचार मांडले आहेत ?

(छ) ‘संस्कृती आणि साहित्य’ यांचा संबंध साने गुरूजींनी कसा सांगितला.

(ज) होनाजी बाळा यांनी ‘घनःश्याम सुंदरा’ या कवितेत श्रीकृष्णासाठी कोणकोणत्या नावांचा वापर केलेला आहे ?

(झ) हंसाने राजाची स्तुती कशाप्रकारे केली ?

4. पुढीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील प्रश्नांची उत्तरे सुमारे शंभर शब्दात लिहा : 16

गट ‘क’

(त) कार्यालयीन कामकाजात मराठी भाषेचा उपयोग कशा प्रकारे केला जातो ?

(थ) ‘सारांश लेखन’ म्हणजे काय ?

(द) ‘बळकटी आणणे’ यावर टीप लिहा.

(ध) ‘संवाद’ म्हणजे काय ?

किंवा

गट 'ड'

- (प) मराठीची व्यवहार क्षेत्रे कोणती ?
- (फ) जाहिरात लेखनाचे महत्व सांगा.
- (ब) 'व्यापक संदर्भ' या मूलतत्वाचा परिचय करून द्या.
- (भ) 'भाषा हे प्रभावी असे संवाद माध्यम आहे' स्पष्ट करा.

5. सर्व प्रश्नांची संक्षिप्त स्वरूपात उत्तरे लिहा :

16

- (1) साने गुरूजींच्या मते राष्ट्रीय ग्रंथ कोणते आहेत ?
- (2) चक्रधर स्वामीनी 'ब्रह्मणाला' काय सांगितले ?
- (3) ज्ञानदेवांच्या मते नामस्मरण कसे करावे ?
- (4) बालकवींनी उजाड माकाचे वर्णन कसे केले आहे ?
- (5) कार्यालयीन भाषेची वैशिष्ट्ये कोणती ?
- (6) व्यावहारिक अभ्यासक्रमाची गरज का आहे ?
- (7) भाषिक संवाद व्यवहाराची मूलतत्वे कोणती ?
- (8) सारांश लेखन करताना कोणती काळजी घ्यावी ?